

ISSN 1993-1743

інформаційно-аналітичний бюлетень

РАДІОЛОГІЧНИЙ ВІСНИК

1-2 (66-67) 2018

РАДІОЛОГІЧНИЙ ВІСНИК

У номері:

Реєстраційне свідоцтво
КВ №18685-7485ПР від
"31" січня 2012 р.

Співвидавці

Асоціація радіологів
України
Всеукраїнська асоціація
рентгенологів
Національна медична
академія після-
дипломної освіти
імені П.Л. Шупика
Харківська медична
академія післядипломної
освіти
Інформаційно-видавниче
об'єднання "Медицина
України"

Адреса редакції

02222, Київ-222, а/с192
"Радіологічний вісник"

Підготовка до друку: ТОВ "ВІЦ" Медицина України"

Адреса видавництва:
02094, вул. Попудренко, 34
тел./факс (044) 503-04-39.
E-mail: uarctmrt@mail.ru

Редакція не завжди поділяє
погляди авторів.
Рукописи не повертаються.
За достовірність інформації та
зміст рекламних публікацій не-
суть відповідальність автори
статей та рекламодавці.
Всі права захищені. Передрук
матеріалів проводиться
тільки зі згоди видавців.

**Зміст номеру затвердже-
но на засіданні вченої
ради НМАПО
(Протокол №3 от
14.03.2018)**

Навчання радіологів має бути постійним	2
У світі радіології / В мире радиологии	
VII з'їзд Українського товариства радіаційних онкологів за участю міжнародних фахівців Іванкова В.С.	3
VI з'їзд Українського товариства фахівців з ядерної медицини Солодяникова О.І.	5
Осінні радіологічні ювілейні заходи Шармазанова О.П., Коваленко Ю.М.	6
Створено Українську асоціацію медичних фізиків (УАМФ) Зелінський Р.М.	9
Томосинтез в Україні стає доступнішим Коваленко Ю.М.	10
От малодозовой рентгенографии к малодозовому томосинтезу Мирошниченко С.И., Невгасимый А.А., Коваленко Ю.Н.	12
Радіаційна медицина / Радиационная медицина	
Влияние отдаленных эффектов ионизирующего облучения на темп старения и жизнеспособность человека (Хиросима и Нагасаки, Чернобыль и Фукусима). Лекция Ахаладзе Н.Г., Мечев Д.С., Авраменко А.И., Романенко Л.В.	16
Майстер-клас із ретроспективного формування та аналізу інтегрованих структурно-функціональних томографічних зображень у діагностиці пухлин головного мозку Коваль С.С., Макеев С.С., Щербіна О.В., Новікова Т.Г.	21
Особливості організації та влаштування кабінету комп'ютерної томографії Кобрин В.С.	25
Вітання / Поздравления	
Главному редактору інформаційно-аналітичного бюлетеня «Радіологічний вісник» професору Мечеву Д.С. – 75 лет!	30
Співчуття / Соболезнования	
Пам'яті Славнова Валентина Миколайовича (1924-2018)	32
Матеріали Конгресу / Материалы Конгресса	
Тези 6-го Національного конгресу з міжнародною участю «Радіологія в Україні», Київ, 28-30 березня 2018 року	34
Ассоциация радиологов Украины поддерживает план действий Европейского общества радиологии «EuroSafe Imaging Call For Action»	109
Плани навчальних курсів для радіологів на 2018 рік	31, 110
Мрії здійснюються – мріємо про Європейський конгрес радіологів – 2019!	111
Радіологічні видання	8, 11, 15, 29, 33

так і (рідше) в протилежну легеню. Однією з особливостей перебігу абсцесу був розвиток емфізематозного здуття контрлатеральної легені (26 чол. – 10,5%). У 14 пацієнтів перебіг ускладнився переходом у хронічний абсцес із розвитком пневмофіброзу в навколишній легеневої тканині (5,7%). До ускладненого перебігу ми відносимо також множинні абсцеси (12 чол. – 4,8%) в легенях. Нерідко місце поєднання ускладнень (плеврит та відсів тощо) у 52 (21%) хворих. Одним із нечастих ускладнень гострого абсцесу була поява ателектазів і розвиток гангрені (по 4 хв. — 1,6%).

Висновок. Майже у половини хворих (48,8%) перебіг гострого абсцесу ускладнюється розвитком одного або декількох супутніх процесів, які обтяжують перебіг і нерідко визначають результат захворювання. Променеві методи дослідження залишаються провідними в діагностиці гнійно-некротичних захворювань і їх ускладнень.

КОМПЛЕКСНА ПРОМЕНЕВА ДІАГНОСТИКА НАСЛІДКІВ БРОНХОЛЕГЕНЕВОЇ ДИСПЛАЗІЇ В ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Шаповалова В.В.¹, Скорік А.Р.¹,

Логвінова О.Л.², Спужак О.М.²

¹Харківська медична академія
післядипломної освіти

²Харківська обласна дитяча клінічна лікарня

Вступ. Бронхолегенева дисплазія (БЛД), описана спочатку Northway W. (1967) як ятрогенія у глибоко недоношених дітей, які тривало перебували на штучній вентиляції легень (ШВЛ), на сьогодні розглядається як варіант хронічної обструктивної патології легень.

Згідно з визначенням нової робочої класифікації бронхолегеневих захворювань у дітей (2008), діагноз БЛД встановлюється у дітей до 3-річного віку. Узагальнюючи сучасні відомості про катамнез дітей із БЛД можна виділити такі варіанти фіналів при даному захворюванні: 1) клінічне одужання; 2) хронічний бронхіт; 3) інтерстиціальний пневмоніт немовлят; 4) емфізема легень; 5) облітеруючий бронхіоліт; 6) рецидивуючий обструктивний бронхіт; 7) пневмосклероз; 8) бронхоектази.

У літературі наводяться суперечливі відомості про інформативність рентгенологічних критеріїв діагностики захворювання, про терміни збереження і прогностичне значення променевих симптомів БЛД, їх зіставлення з анамнестичними критеріями тяжкості. До кінця не з'ясовані можливості та інформативність спіральної комп'ютерної томографії (СКТ) органів грудної клітки при катамнестичному дослідженні хворих із БЛД.

Мета роботи: підвищення ефективності променевої діагностики наслідків бронхолегеневої дисплазії у дітей раннього та дошкільного віку.

Матеріали та методи. Проаналізовано дані променевих методів дослідження 18 дітей із БЛД в анамнезі (11 хлопчиків, 7 дівчаток) віком від 3 до 7 років. Недоношеними народились 16 (88,9%) із масою тіла при народженні від 690 до 2400 г; доношеними — 2 (11,1%). Усі діти з народження перебували на ШВЛ в середньому 24 доби (мін — 5; мах — 38). За ступенем тяжкості БЛД діти були розподіле-

ні таким чином: легкий — 5 (27,8%) дітей; середній — 9 (50,0%); важкий — 4 (22,2%).

Усім дітям виконували оглядові рентгенограми ОГК, СКТ органів грудної клітки (ОГК) та ехокардіографію (ЕхоКГ).

Результати. За нашими даними діагностовано такі наслідки БЛД: рецидивуючий обструктивний бронхіт (РОБ) — 8 (38,8%) дітей, хронічний бронхіт (ХБ) — 4 (22,2%), облітеруючий бронхіоліт (ОБ) — 3 (16,7%); клінічне одужання — 3 (16,7%).

На оглядових рентгенограмах ОГК у 15 (83,3%) дітей визначалися ознаки здуття легень, деформація легеневого рисунка за рахунок пневмофіброзу, ознаки легеневої гіпертензії. У 3 (16,7%) дітей із клінічним одужанням на оглядових рентгенограмах ОГК патологічні зміни були відсутні.

Під час аналізу СКТ ОГК у дітей із клінічним діагнозом ХБ та РОБ визначалося нерівномірне підвищення прозорості в передніх відділах із втисненням легеневої тканини в міжреберні проміжки, потовщення стінок субсегментарних бронхів та поодинокі циліндричні бронхоектази, «мозаїчність» пневматизації на обмеженій ділянці легені.

У дітей з ОБ при СКТ ОГК визначалися «повітряні пастки», «мозаїчність» пневматизації, центриарна та парасептальна емфізема, потовщення стінок бронхів та циліндричні бронхоектази.

У 3 дітей із клінічним одужанням було діагностовано: помірне підвищення прозорості легеневої тканини в передніх відділах та поодинокі ніжні транспульмональні тяжі фіброзу.

Висновки. Дані рентгенографії ОГК не дозволяють належною мірою визначити характер патологічного процесу та ступінь його поширеності. На підставі аналізу даних літератури та власних спостережень ми вважаємо за доцільне використання СКТ у діагностиці як самої БЛД, так й її наслідків. Під час ретроспективного дослідження отриманих даних визначено, що чинником хронізації бронхолегеневого процесу є тяжкість перебігу БЛД, що підтверджується формуванням ХБ, РОБ та ОБ.

ПРО ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НА ОСТЕОПОРОЗ

Шармазанова О.П.¹, Коваленко Ю.М.²,

Бортний М.О.¹, Шаповалова В.В.¹, Гревцова А.Є.¹

¹Харківська медична академія

післядипломної освіти, Харків

²Національна медична академія

післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика, Київ

Вступ. У людей старшого віку остеопороз — одне з найбільш поширених захворювань серед основних медико-соціальних проблем. Поширеність остеопорозу сягає 10% населення в різних країнах Європи, така частота цієї патології вже вказує на актуальність і необхідність вивчення цього захворювання. Основну проблему в медицині становлять вік-залежні остеопорози, які особливо небезпечні у дорослих своїми наслідками — переломами тіл хребців, шийки стегнової, променевої кісток тощо, які призводять до інвалідизації хворих. Аналіз частоти переломів залежно від віку показав, що у чоловіків даний показник збільшується до 282,4/100 000 у віці 65-69 років. У жінок частота